
LERAKÓ

---

7. modul

KÉSZÍTETTE: KÖVES GABRIELLA

LERAKÓ

<p>A modul célja</p>	<p>A tudatos észlelés, a megfigyelés és a figyelem fejlesztése Saját megfigyelések, megtapasztalások kifejezésének gyakorlása szóban, valamint tárgyi tevékenységgel. Párban való tevékenykedés gyakorlása, együttműködés, egymásra való figyelés, a pár tevékenységének értelmezése, erre válasz tevékenységgel. Szabály megértése, követése, betartása. Saját stratégia készítése, végrehajtása két vagy több szempont figyelembe vételével. (szabály és a pár tevékenysége). A stratégia módosítása, a pár tevékenységének függvényében. Finommanipuláció, percepció fejlesztése. Ismerkedés az analóg óra működésével. (Az egész órák.) Aritmetikai ismeretek alapozása. Szám és műveletfogalom fejlesztése, számolási rutin fejlesztése. Számlálás, számolás Tapasztalatszerzés a mennyiségi tulajdonságokról, a megfigyelt tulajdonságok megnevezése, összehasonlítása. A számok nagyságviszonyainak mélyítése. Több, kevesebb, ugyanannyi valamennyivel több, kevesebb fogalmak használata. Tapasztalatszerzés az egyenlőtlenség fogalmára. Két, három, négy szám összegének meghatározása, helyiérték átlépése nélkül, helyiérték átlépésével. Statisztika: Adatok gyűjtése, rendszerezése táblázatba, grafikonba (diagramba). Adatok leolvasása táblázatból, grafikonról, összetartozó értékpárok felismerése. Adatok összehasonlítása, elemzése adott szempontok szerint. Geometriai ismeretek alapozása. Tájékozódás a síkon. Tapasztalatszerzés geometriai transzformációkra, (eltolás, forgatás) Ezen transzformációk előállítás tevékenységgel. Függvényekkel relációkkal kapcsolatos ismeretek alapozása: Szóval adott relációk értelmezése, ábrázolása. Táblázattal, grafikonnal adott relációk értelmezése.</p>
<p>Időkeret</p>	<p>4x45perc</p>
<p>Ajánlott korosztály</p>	<p>6–7 évesek; 1. osztály; a második félévben tetszőleges időben</p>
<p>Modulkapcsolódási pontok</p>	<p>Első félévi Matematika A modulok Matematika C típusú Táblás játékok című modulok.</p>

<p>A képességfejlesztés fókuszai</p>	<p>Megismerési képességek alapozása: Az érzékszervek tudatos működtetése; az összehasonlítás (megkülönböztetés, azonosítás) képességének fejlesztése A megfigyelt tulajdonság, viszony kifejezése, verbálisan, illetve tevékenységgel. Kívánt helyzetek létrehozása. Feltételeknek megfelelő stratégia tervezése, végrehajtása. Tudatos és akaratlagos emlékezés fejlesztése. Szabályértés, szabálykövetés. Tájékozódás a síkon. Tapasztalatszerzés geometriai transzformációkra (forgatás, eltolás). Adatok gyűjtése, elemzése. Függvényelemzés. Gondolkodási képességek: Rendszerezés Következtetések Az induktív és deduktív lépések gyakorlása Kommunikációs képességek: Nyelvi kifejezőképesség Szöveg értés, értelmezés Térlátás, térbeli viszonyok értelmezése, kifejezése tevékenységgel. Az elemi kommunikációs képesség fejlesztése; párkapcsolatokban csoportban való működtetése.</p>
---	--

AJÁNLÁS

A modulban a számolási rutin fejlesztése a játékokra, a gyermekek tevékenykedtetésére épül. A játékok jellegéből adódóan súlyozottan jelenik meg a páros munka, valamint a 3 fős csoport munka. A játék szervezése lehetőséget ad a direkt differenciálásra, arra, hogy a rászorulókkal még több intenzívebb munkát végezhesünk. A játékok jellege pedig az indirekt differenciálásra ad lehetőséget. Így lehetőség van az apróbb lépésekben való haladásra, az egyéni tempóhoz való alkalmazkodásra, az önállóság fejlesztésére. Hagyjuk meg a tévedés jogát, kezeljük a játék részeként a hibás megoldást, törekedjünk arra, hogy a gyermekek javítsák a tévedéseiket. Kerüljük el, hogy egyes tanulók folyamatosan vesztes pozíciókba kerüljenek. (Pl. a csoportok folyamatos változtatásával, választott szempont szerint inhomogén csoportok alakításával). Használjuk a játék adta lehetőségeket az egymás iránti türelem tanítására. Figyeljünk az érdeklődés folyamatos fenntartására. Egy-egy foglalkozás anyagának feldolgozása meghaladhatja a 45 percet. Így lehetőség van válogatni a feladatok között. Tarthatunk egy-egy foglalkozást 2, akár 3 alkalommal is, játszhatunk egy foglalkozáson belül több játékkal, vagy ha már ismerik a gyermekek a játékokat, játszhatjuk más foglalkozások keretén belül is.

TÁMOGATÓRENDSZER

Radnai Gyuláné Szendrei Julianna: *A játék matematikája*. Tankönyvkiadó, Budapest, 1976.

I. J. Ignyatev: *A találékonyság birodalmában*. Tankönyvkiadó, Budapest, 1982.

ÉRTÉKELÉS

A modulban **folyamatos megfigyeléssel** követjük

A szám és művelet fogalom fejlődését,

az észlelés pontosságát;

a megfigyelés tudatosodását, irányíthatóságát;

az együttműködés és a kommunikáció képességének alakulását;

a közös munkában való részvételt, az együttműködést a társaival,

odafigyelést egymásra, illetve a tanítóra,

a szabályok betartását,

Az értékelés megerősítő legyen, mindenkinek saját fejlődéséhez, fejlettségi szintjéhez mért.

MODULVÁZLAT

SZÁMKÁRTYÁK

Időterv: 1x45 perc

Változat	Lépések, tevékenységek (a mellékletekben részletesen kifejtve)	Kiemelt készségek, képességek	Célcsoport A differenciálás lehetőségei	Tanulásszervezés		Eszköz (mellékletben: a feladatok, gyűjtemények, tananyagtartalmak)
				Munkaformák	Módszerek	
I. Ráhangelődés*, a játék előkészítése						
1/1	Ismerkedés a játékhoz szükséges elemekkel.	Megfigyelés	Egész csoport	Frontális	Beszélgetés	Számkártyák tablas6.jpg
	Számok válogatása adott szempont szerint.	Megfigyelőképesség összehasonlítás, összefüggések felfedezése, térlátás, Rész-egész észlelése. Számolási rutin fejlesztése	Egész csoport	Frontális, önálló kooperatív váltakozása	Megfigyelés, Beszélgetés,	
1/2	Játék eredményeinek lejegyzése grafikonba	Adatok grafikonba foglalása, rendszerezés, Adatok értelmezése, összefüggések felfedezése.	Egész csoport	Frontális, önálló	Beszélgetés	Grafikon
II. Az új tartalom feldolgozása*						
1 / 3	Ismerkedés a játékszabállyal. Próbajáték.	Nyelvi fejlesztés, hallott szöveg értelmezése. Modellezés, problémameglátás, megoldás	Egész csoport. Az a, b, c, d pontok lehetőséget adnak a minőségi direkt differenciálásra.	Frontális, kooperatív váltakozása	Tevékenykedtetés	Számkártyák tablas6.jpg

Változat	Lépések, tevékenységek (a mellékletekben részletesen kifejtve)	Kiemelt készségek, képességek	Célcsoport A differenciálás lehetőségei	Tanulásszervezés		Eszköz (mellékletben: a feladatok, gyűjtemények, tananyagtartalmak)
				Munkaformák	Módszerek	
1/5	A játék	Probléma felvetés, transláció, megoldás, Számolási rutin fejlesztése.	Egész csoport. Az a, b, c, d pontok lehetőséget adnak a minőségi direkt differenciálásra.	Páros, vagy 3 fős csoportban		Számkártyák tablas6.jpg
1/6	Játék eredményeinek lejegyzése grafikonon	Adatok ábrázolása rendszerezés grafikonon. Adatok leolvasása, értelmezése, összefüggések felfedezése. Függvényvizsgálat.	Egész csoport	Frontális	Beszélgetés	Grafikon
1/3-7	Ahányszor új szabályt választjunk ismételjük az 1/3-5 pontokat.		Az a)–e) pontok lehetőséget biztosítanak akár a direkt, akár az indirekt differenciálásra.			

MODULVÁZLAT

DOMINÓK

Időterv: 1x45 perc

Változat	Lépések, tevékenységek (a mellékletekben részletesen kifejtve)	Kiemelt készségek, képességek	Célcsoport A differenciálás lehetőségei	Tanulásszervezés		Eszköz (mellékletben: a feladatok, gyűjtemények, tananyagtartalmak)
				Munkaformák	Módszerek	
I. Ráhangelődés*, a játék előkészítése						
	Ismerkedés a dominó elemeivel.	Megfigyelés	Egész csoport	Frontális	Beszélgetés	
II. Az új tartalom feldolgozása*						
2/1.	Dominók válogatása, rendszerezése, elhelyezése adott szempont szerint.	Megfigyelőképesség összehasonlítás, összefüggések felfedezése, térlátás fejlesztése, rész-egész észlelése. Számlálás	Egész csoport	Frontális, önálló páros váltakozása	Megfigyelés, tevékenykedés	Dominók domino1e.jpg domino2e.jpg domino3e.jpg
2/2-4.	Dominók válogatása, rendszerezése, elhelyezése adott szempont szerint.	Megfigyelőképesség összehasonlítás, összefüggések felfedezése, térlátás fejlesztése, rész-egész észlelése. Számolási rutin fejlesztése	Egész csoport	Páros	Megfigyelés, tevékenykedés	Dominók domino1e.jpg domino2e.jpg domino3e.jpg
2/5.	Ismerkedés a színdominó elemeivel.	Megfigyelés	Egész csoport	Frontális	Beszélgetés	Színdominók
2/6-7.	Dominók válogatása, rendszerezése, elhelyezése adott szempont szerint.	Megfigyelőképesség összehasonlítás, összefüggések felfedezése, térlátás fejlesztése, rész-egész észlelése.	Egész csoport	Páros	Megfigyelés, tevékenykedés	Színdominók

Változat	Lépések, tevékenységek (a melléletekben részletesen kifejtve)	Kiemelt készségek, képességek	Célcsoport A differenciálás lehetőségei	Tanulásszervezés		Eszköz (mellékletben: a feladatok, gyűjtemények, tananyagtartalmak)
				Munkaformák	Módszerek	
2/8.	Ismerkedés a számdominó elemeivel.					Számdominók
2/9–10.	Dominók válogatása, rendszerezése, elhelyezése adott szempont szerint.	Megfigyelőképesség összehasonlítás, összefüggések felfedezése, térlátás fejlesztése, rész-egész észlelése.	Egész csoport	Páros	Megfigyelés, tevékenyítés	Számdominók szamdomino2.jpg szamdomino6.jpg szamdomino1.jpg
2/11.	Ahányszor új szabályt választunk ismételjük az 2/9-10 pontokat.					

MODULVÁZLAT

SZÁMTÁBLA

Időterv: 1x45 perc

Változat	Lépések, tevékenységek (a mellékletekben részletesen kifejtve)	Kiemelt készségek, képességek	Célcsoport A differenciálás lehetőségei	Tanulásszervezés		Eszköz (mellékletben: a feladatok, gyűjtemények, tananyagtartalmak)
				Munkaformák	Módszerek	
I. Ráhangelődés*, a játék előkészítése						
	Ismerkedés a számtáblával.	Megfigyelés	Egész csoport	Frontális	Beszélgetés	Számtábla, korongok tablas5.jpg tablas52-b-d .eps
II. Az új tartalom feldolgozása*						
3/1–2.	Számok megkeresése adott tulajdonság alapján.	Megfigyelőképesség térletészlelés fejlesztése, rész-egész észlelése. Számolási rutin fejlesztése.	Egész csoport	Frontális, önálló váltakozása	Megfigyelés, tevékeny- tés	Számtábla, korongok
3/3–5.	Szám párok megkeresése adott tulajdonság alapján.	Megfigyelőképesség térletészlelés fejlesztése, rész-egész észlelése. Számolási rutin fejlesztése.	Egész csoport	Frontális, önálló váltakozása	Megfigyelés, tevékeny- tés	Számtábla, korongok
3/6.	Szám párok megkeresése adott tulajdonság alapján. Próbajáték	Megfigyelőképesség térletészlelés fejlesztése, rész-egész észlelése. Számolási rutin fejlesztése.	Egész csoport	Frontális,	Megfigyelés, tevékeny- tés	Számtábla, korongok tablas5.jpg

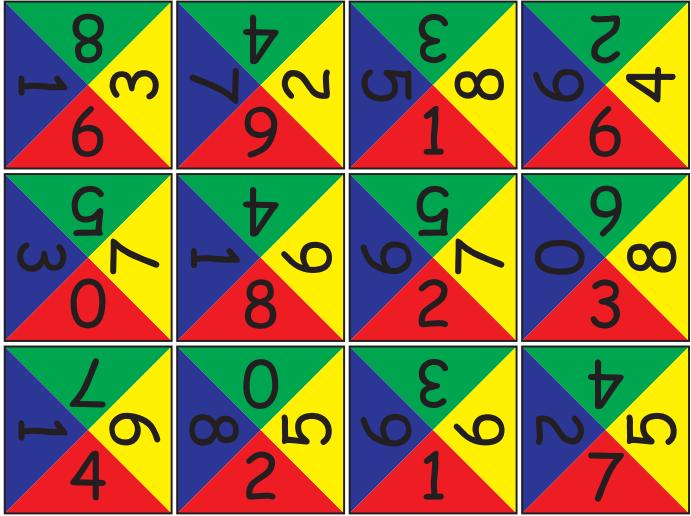
Változat	Lépések, tevékenységek (a melléletekben részletesen kifejtve)	Kiemelt készségek, képességek	Célcsoport A differenciálás lehetőségei	Tanulásszervezés		Eszköz (mellékletben: a feladatok, gyűjtemények, tananyagtartalmak)
				Munkaformák	Módszerek	
3/7.	Szám párok megkeresése adott tulajdonság alapján. Csoportok vagy párok alakítása Játék	Megfigyelőképesség térletés fejlesztése, rész-egész észlelése. Számolási rutin fejlesztése.	Egész csoport	Csoport	Megfigyelés, tevékenyítés	Szám tábla, korongok
2/11.	A hány szor új szabályt választunk ismétljük az 3/6-7 pontokat.					

* A táblázat értelem szerűen bővíthető.

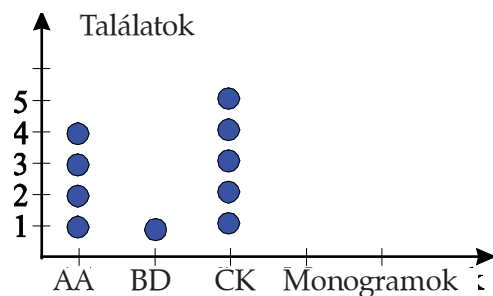
1. FOGLALKOZÁS

A MODULVÁZLAT MELLÉKLETE LERAKÓ 1

A feldolgozás menete

Ráhangelődés, a feldolgozás előkészítése	
Tanítói tevékenység	Tanulói tevékenység
<p>1. Ismerkedjünk a számkártyával. Húzzon mindenki egyet a kártyák közül. Vizsgáljuk meg:</p> <ol style="list-style-type: none"> Kiknek a kártyáján van a legnagyobb szám. Kiknek a kártyáján van a legkisebb szám. Kiknek a kártyáján van a különböző színű mezőkben a legnagyobb, illetve a legkisebb szám. Kiknek a kártyáján van több páros szám, mint páratlan. Kiknek a kártyáján van ugyanannyi páros szám, mint páratlan. Két adott színű mezőn lévő szám összege kiknél a legnagyobb. Két adott színű mezőn lévő szám különbsége kiknél a legnagyobb. Két adott színű mezőn lévő szám különbsége kiknél a legkisebb. A kártyán lévő legnagyobb számot takarjuk le. Kinek a kártyáján a legnagyobb a többi három szám összege. Kinek a kártyáján nagyobb a kártyán lévő legnagyobb szám, a többi három szám összegénél. Kinek a kártyáján kisebb a kártyán lévő legnagyobb szám a többi három szám összegénél. A négy szám összege kinél a legnagyobb. A négy szám összege kinél a legkisebb. A négy szám összege kinél kisebb, (nagyobb) egy megadott számnál (Pl.:10). <p>Stb.</p>	<p>A gyermekek elmondják mit látnak a kártyákon. Tapasztalatszerzés a több, kevesebb, ugyanannyi az egyenlő, illetve nem egyenlő fogalmára. A választott számkörben két illetve több szám összegének, két szám különbségének meghatározása.</p>

2. Akinek „találata” van az a monogramja fölé tehet egy korongot. Így jegyezzük le az eredményeket diagram segítségével.

Elemezzük a diagramot:

Ki nyert a legtöbb játszmát?

Hányan nyertek többet mint 2?

Hányan nyertek ugyanannyit, mint BD?

Mennyi a leggyakrabban nyert játszmák száma?

Adjunk helyet az önálló megállapításoknak is.

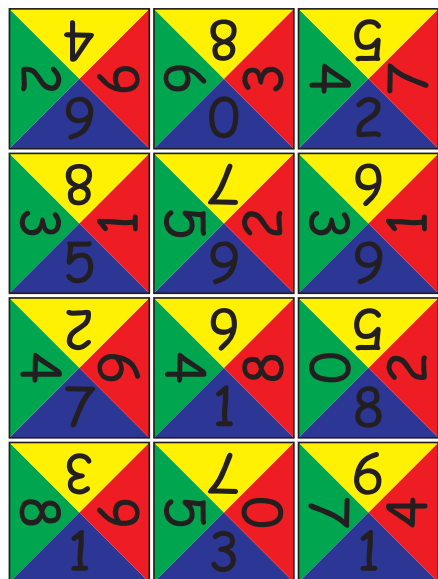
A nyertes korongot tesz a diagram megfelelő helyére.

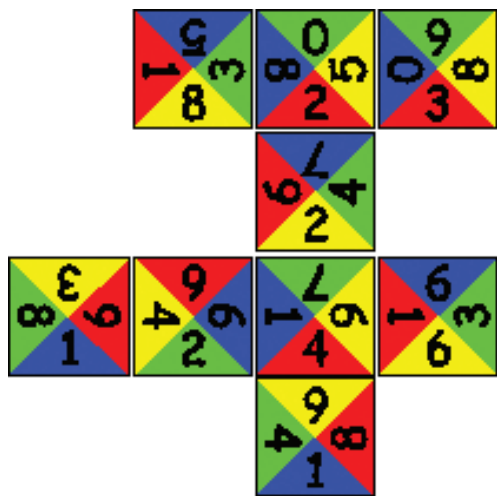
A diagramot a táblára rajzoljuk, és minden gyermek akinek táblázata van, ebbe helyezi el tanítói segítséggel a megfelelő helyre a korongot.

Táblázattal adott információ értelmezése
Számlálás, mennyiségek összehasonlítása,

II. Az új tartalom feldolgozása* A Játék

3. **Számkártya** Attól függően, hogy hol tartunk a szám és művelet fogalom alakításában választhatunk különböző szabályt a játékhoz. Játshatunk párban, vagy 3 fős csoportban. A lapokat használhatjuk úgy, mint a dominót, vagy úgy is mint ahogy a kártyákat szoktuk.

Dominó: A lefordított lapok közül egyet felfordítva középre teszünk. Mindenki húz egy lapot. Sorban raknak a szabály alapján kártyát a megfelelő helyre. Aki nem tud rakni, húz egyet a lefordítottak közül. Az a nyertes aki utoljára tud tenni lapot.

- Rakjuk le a lapokat a négyzetek oldalai mentén illesztve úgy, hogy azonos színekhez azonos színek illeszkedjenek.
- Rakjuk le a lapokat a négyzetek oldalai mentén illesztve úgy, hogy azonos számokhoz azonos számok illeszkedjenek.
- A számok összege egy előre megadott szám legyen.
- A számok különbsége egy előre megadott szám legyen. Pl.: az ábrán az oldalak mentén illeszkedő számok különbsége 5.

Ismertessük a játékszabályt.

Játszunk egy közös próbajátékot. A tanító az egyik játékos, a gyerekek a másik. A tanító minden lépését hangosan indokolja.

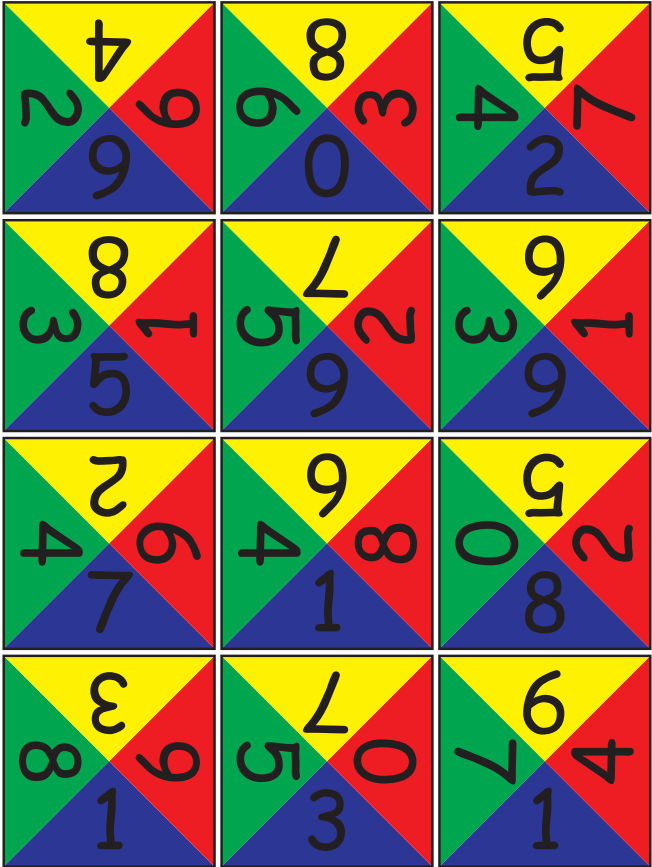
A négyzetek illesztésével fejlesztjük a gyermekek finommanipulációját. A játék során fejlődik az alakfelismerés, a szám és műveletfogalom, a síkbeli tájékozódás. Tapasztalatot szereznek az eltolásra, elforgatásra. értelmeknek szavakkal adott relációkat.

- Szervezzünk párokat vagy csoportokat. Játék lebonyolítása.

Szabály megértése, követése, betartása. Saját stratégia készítése. Párban, csoportban való tevékenység gyakorlása.

- Játszmák eredményeinek lejegyzéséhez készítsünk diagramot. Csak a nyertes játszmákat jelöljük koronggal.

Minden játszma után a nyertes egy korongot tesz (a tanító segítségével a megfelelő helyre.)
Diagram készítése frontális. Egy diagramot készítünk a táblán, vagy a mágnes táblán.
Adatok rendszerezésének gyakorlása.

<p>6. Elemezzük a diagramot. A jó teljesítményűeket megdicsérve, a gyengébbeket biztatva. Ki nyert a legtöbbször? Hányan nyertek többet mint 2? Hányan nyertek több játszmát, mint kettő? Mennyi a leggyakrabban nyert játszmák száma? Adjunk helyet az önálló megállapításoknak is. Stb.</p>	<p>Táblázattal adott információ értelmezése Számlálás, mennyiségek összehasonlítása,</p>
<p>7. Kártya: Osszuk szét a lapokat a játékosok között. A kezdő játékos középre tesz egy lapot. A többiek sorba raknak lapokat a megadott szabály szerint. Aki nem tud rakni, felveszi a paklit. Az a győztes, akinek a leghamarabb elfogynak a lapjai. Szabályok lehetnek: A következő kártyán</p> <ol style="list-style-type: none"> legyen olyan szám mint az előzőn, két szám összege annyi legyen, mint az előző kártya valamelyik száma. két szám különbsége annyi legyen, mint az előző kártya valamelyik száma. legyen rajta adott számnál valamennyivel nagyobb szám, mint az előző kártya valamelyik száma. legyen rajta adott számnál valamennyivel kisebb szám, mint az előző kártya valamelyik száma. <p>Stb.</p>	<p>Számolási rutin fejlesztése.</p>

2. FOGLALKOZÁS

A MODULVÁZLAT MELLÉKLETE

Az alábbi részletes leírás célja elsősorban egyféle minta bemutatása. Nem lehet és nem szabad kötelező jellegű előírásnak tekinteni. A pedagógus legjobb belátása szerint dönthet a részletek felhasználásáról, módosításáról vagy újabb variációk kidolgozásáról.

A feldolgozás menete

Ráhangelődés, a feldolgozás előkészítése	
Tanítói tevékenység	Tanulói tevékenység
<p>Dominó 1 Hagyományos dominó Ismerkedés a dominó elemeivel. Számláljuk meg önállóan és közösen is egy-egy dominórészben lévő pöttyöket. Ismertessük a játékszabályt (szabályokat). Egy rövid közös próbajáték Mutassuk meg mely elemek kapcsolódhatnak egymáshoz és melyek nem. Indokoljuk az állítást. Két, három fős csoportok alakítása.</p>	<p>A gyerekek elmondják a tapasztalataikat. Megfigyelés, azonos és különböző elemek felismerése, megkeresése alakfelismeréssel, számlálással. Számlálás 0-tól 9-ig</p> <p>Játékszabály megismerése, megértése</p>

Dominó játékszabálya:

A 18. századból származó európai eredetű játék. 28 darab két egyforma részre osztott lapocskákból áll. Mindegyik felén 0–6-ig terjedő pontok különböző kombinációja áll. Azt amelyiknek mind a két felém azonos számú pontok találhatók duplának, vagy kettősnek nevezzük.

A játék menete:

A játékosok (2–4) kiválasztanak taláalomra 7 dominót. A többi marad, ha marad a talon. Az első játékos kitesz egy dominót pontokkal felfelé. A többi játékos egymás után tehet a sor végére egy-egy újabb dominót úgy, hogy az érintkező lapok szomszédos oldalán azonos számú pontok legyenek.

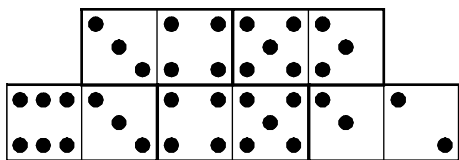
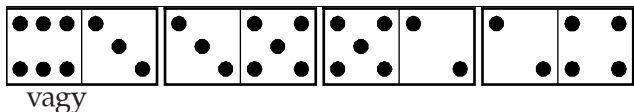
Az a játékos nyer, aki elsőként tudja lerakni az összes dominóját.

A játékot más szabály alapján is játszhatjuk. Módosíthatja a játékot, ha a talon felvételét szabályozzuk, illetve úgy is, ha külön szabályokat állítunk a soron következő, de elemet lerakni nem tudó játékosnak.

II. Az új tartalom feldolgozása* A Játék

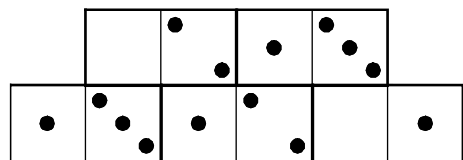
Dominó 1

1. Azokat illeszthetjük össze, melyeken ugyanannyi pötty van.
„Számoljuk meg közösen is, ahogy mutatom!”

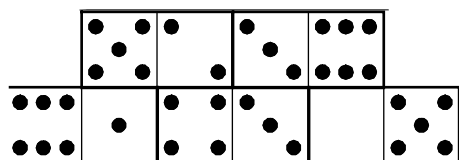
Alakfelismerés, számlálás.

2. Úgy illesztjük össze a dominókat, hogy két különböző dominón az egymás melletti pontok összege 3 legyen.

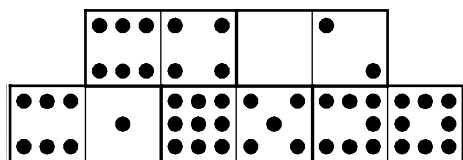
Alakfelismerés, számlálás, számolás.

3. Úgy illesztjük össze a dominókat, hogy két különböző dominón az egymás melletti pontok összege 6 legyen.

Alakfelismerés, számlálás, számolás.

4. Úgy illesztjük össze a dominókat, hogy két különböző dominón az egymás feletti részeken a pontok különbsége 5 legyen.

Alakfelismerés, számlálás, számolás.

Dominó 2

5. Szín dominó

Ismerkedés a dominó elemeivel.

A dominó szabályos háromszög alakú, melynek színesek a csúcsai. Összesen hatféle szín van.

Figyeltessük meg milyen elemekből áll a dominó. Számoltassuk meg a dominó oldalait, csúcsait. Beszéljünk a színekről. Számláljuk meg egy-egy dominón hányféle különböző szín lehet. (1, 2, 3) Keressünk ilyen dominókat. Fedeztessük fel, hogy a háromszög oldalai egyenlő hosszúak, így bármelyik két háromszög oldal illeszthető egymással.

A gyerekek elmondják a tapasztalataikat.
Megfigyelés, Azonos és különböző elemek felismerése, megkeresése alak-szín felismerés, számlálás. Számlálás 0-tól 3-ig

Játékszabály megismerése, megértése

6. Ismertessük a játékszabályt.

Játékszabály:

- Úgy kell összeilleszteni a dominókat, hogy azonos szín mellett azonos szín legyen. Kezdetben 5 dominót kap mindenki. Ha valaki nem tud tenni, addig húz a talomból, amíg megfelelőt nem talál azt lerakja. Az a győztes, akinek a leghamarabb elfogynak a dominói.
- Úgy kell összeilleszteni a dominókat, hogy azonos szín mellett azonos szín legyen. Kezdetben 5 dominót kap mindenki. Ha valaki nem tud tenni, húz egyet a talomból, és nem rak le dominót. Az a győztes, akinek a leghamarabb elfogynak a dominói.

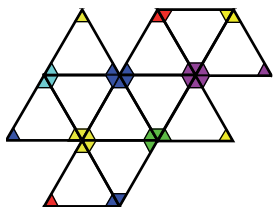
Mutassuk meg mely elemek kapcsolódhatnak egymáshoz és melyek nem. Indokoljuk az állítást.

Játszunk egy közös próbajáték. A tanító indokolja a lépéseit.

Az egyik (vagy másik) szabály alapján frontálisan próbajátékot játszanak, a lépések indoklásával. Így lehetőség nyílik arra, hogy a lassabban haladó gyermekek is megértsék a játék menetét.

7. Szervezzük meg a játékot. Alakítsunk két, három fős csoportokat.

Pl.: Ilyesmí alakzatok építhetők.

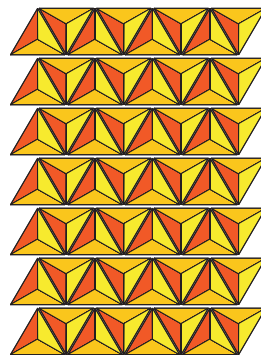
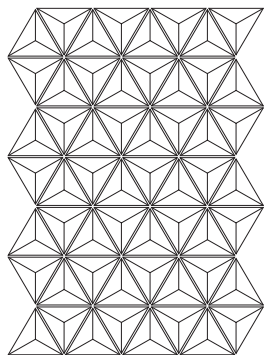

8. Dominó 3**Szám dominó**

A dominó szabályos háromszög alakú, melyek fel vannak osztva még 3-3 részre. A részekben számok vannak.

Ismerkedés a dominó elemeivel. Figyeltessük meg egy-egy dominó milyen alakú. Hány oldala, csúcsa van, hogy épül fel. Mely számok szerepelnek egy-egy dominón.

A számdominót az adott számkörnek megfelelően előre kitöltjük, majd elemeire vágjuk.

A gyerekek elmondják a tapasztalataikat.

Megfigyelés, Azonos és különböző elemek felismerése, megkeresése számjegy felismerés

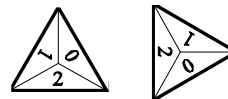
A dominó elkészítésére többféle módot is választhatunk. Mindig vegyük figyelembe mely számkörben akarjuk az összeadást vagy a kivonást gyakoroltatni.

1. Rakjunk ki egy alakzatot és írjuk bele a számokat az alkalmazandó szabály alapján.

2. Az összes lehetséges dominót el akarjuk készíteni. Pl. 3-as számkörben a 0, 1, 2, 3 számokat írhatjuk a kártyákra. A négy elemből 3-at 4 féleképpen tudunk kiválasztani, úgy hogy nem számít a sorrend. (4 elemből 3-at ugyanannyiféleképpen tudunk kiválasztani, mint 4 elemből 1-et, ha nem számít a sorrend.)

Három adott számot a kártyára kétféleképpen tudunk elhelyezni, az elforgatások miatt.

Pl.:

Így összesen $4 \cdot 2 = 8$ különböző kártyát tudunk készíteni.

A 0, 1, 2, 3, 4 számjegyek esetében a különböző kártyák száma:

$$\frac{5 \cdot 4 \cdot 3}{1 \cdot 2 \cdot 3} \cdot 2 = 20$$

$$\text{A } 0, 1, 2, 3, 4, 5 \text{ számjegyek esetén } \frac{6 \cdot 4 \cdot 5}{1 \cdot 2 \cdot 3} \cdot 2 = 40$$

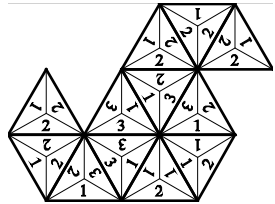
Természetesen a kártyák is ismétlődhetnek és nem minden esetben kell az összes lehetséges esetet előállítani.

Ismertessük a játékszabályt (egyszerre csak egyet).

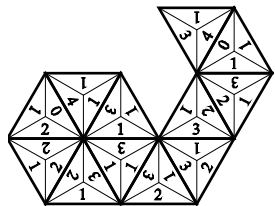
Játékszabály megismerése, megértése.

9. Játékszabály:

- a) Illesszük össze a dominókat úgy, hogy az egymással illeszkedő oldalaknál lévő számok azonosak legyenek. Kezdetben 5 dominót kap mindenki. Ha valaki nem tud tenni, addig húz a talomból, amíg megfelelőt nem talál. Az a győztes, akinek a leghamarabb elfogynak a dominói. Pl.: Ilyesmi alakzatok építhetők.

- b) Illesszük össze a dominókat úgy, hogy az egymással illeszkedő oldalaknál lévő számok összege 4, 5, ...stb. legyen. Kezdetben 5 dominót kap mindenki. Ha valaki nem tud tenni, addig húz a talomból, amíg megfelelőt nem talál. Az a győztes, akinek a leghamarabb elfogynak a dominói. Pl.: Ilyesmi alakzatok építhetők.

10. Játsszunk egy közös próbajáték. A tanító indokolja a lépéseit. Szervezzük meg a játékot. Alakítsunk két, három fős csoportokat.

3. FOGLALKOZÁS

A MODULVÁZLAT MELLÉKLETE

Az alábbi részletes leírás célja elsősorban egyféle minta bemutatása. Nem lehet és nem szabad kötelező jellegű előírásnak tekinteni. A pedagógus legjobb belátása szerint dönthet a részletek felhasználásáról, módosításáról vagy újabb variációk kidolgozásáról.

A FELDOLGOZÁS MENETE

Ráhangolódás, a feldolgozás előkészítése

Tanítói tevékenység

Tanulói tevékenység

60 - 60 db

2	1	3	5	2	1	7	8	7	8	2	1	2	7	3	7	3	5
5	4	1	4	1	7	8	3	6	5	7	3	1	7	8	3	2	1
3	4	6	3	2	6	5	4	7	3	4	5	3	6	5	2	5	7
4	7	5	2	3	5	4	1	8	1	2	6	2	5	4	3	2	1
1	4	4	1	6	7	3	2	5	6	2	7	8	4	8	5	1	5
2	2	1	2	5	6	2	3	1	8	7	6	5	7	3	4	5	6
8	1	2	3	4	3	5	4	3	8	8	4	1	2	1	2	1	4
8	3	6	2	3	8	4	1	2	4	7	2	2	3	5	6	7	8
6	1	5	1	2	1	3	5	6	8	6	1	3	4	1	2	3	4
4	2	4	3	3	6	1	6	5	5	6	3	4	5	8	6	8	7
2	1	3	8	1	5	8	7	4	6	2	4	5	8	7	2	3	4
3	5	2	6	2	4	4	8	3	7	4	5	9	5	6	7	1	1
3	4	1	5	1	5	3	2	1	2	3	4	6	1	2	3	8	7
2	6	3	4	3	4	1	3	3	4	5	6	7	2	8	1	6	4
1	8	2	3	7	8	6	5	2	3	1	5	2	7	3	2	1	3
1	7	6	2	6	1	5	3	1	7	6	1	3	8	6	1	2	1
3	6	5	1	7	2	4	5	2	8	5	3	2	5	7	5	2	3
5	3	2	4	8	3	2	1	3	4	6	5	7	2	3	1	5	4

<p>1. Számtábla Használhatjuk az egész táblát, vagy annak egy részét. (Felét, negyedét, harmadát, stb.) Ismerkedjünk a számtáblával. Tegyünk korongot egy adott számra. (Pl.: 2-esre). Számláljuk meg, ki hány korongot tudott letenni. A feladatot ismétljük meg több számmal is. A számot megadhatjuk a szám tulajdonságaival is. Pl.:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Tegyünk korongokat az 5 kisebbik szomszédjára. b) Tegyünk korongokat az 5-nél kettővel nagyobb számra. c) Tegyünk korongot a 8-mál kisebbik legnagyobb páros számra. d) Stb. <p>A feladatok elvégzése előtt, vagy közben, vagy után hagyjunk időt a szabad játékra is, ezzel fejlesztve a tanulók kreativitását. Beszéljük meg, hogy a gyermekek mely szabályok alapján helyezték el a korongokat.</p>	<p>A gyerekek elmondják megfigyeléseiket. Az azonos és különböző elemek megkeresése alakfelismerés, számlálás, számolás. Rész egész észlelése. Szabály követés.</p> <p>Játékszabály megismerése, megértése</p>
<p>2. Alkossanak a gyermekek szabályt, és az alapján keressenek számokat a táblázatban.</p>	
<p>II. Az új tartalom feldolgozása*</p>	
<p>3. Tegyünk le két korongot vízszintesen, majd függőlegesen majd átlósan egymás mellé tetszőleges helyre.</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Számoljuk ki a két szám összegét. b) Számoljuk ki a két szám különbségét. 	
<p>4. Tegyünk le két korongot vízszintesen, vagy függőlegesen vagy átlósan egymás mellé úgy, hogy</p> <ul style="list-style-type: none"> a) a két szám összege adott szám legyen, b) a két szám különbsége adott szám legyen. c) a két szám összege nagyobb (kisebb) legyen egy adott számnál, d) a két szám különbsége nagyobb (kisebb) legyen egy adott számnál, 	
<p>5. Alkossanak a gyermekek szabályt, és az alapján keressenek számokat a táblázatban. Pl.: Tegyünk le két korongot vízszintesen egymás mellé úgy, hogy az összegük 5 legyen.</p>	

Játékszabályok:

- a) 2-en vagy 3-an játszanak. Előbb az egyik gyermek tesz le két korongot, aztán a másik vízszintesen, vagy függőlegesen vagy átlósan egymás mellé, az előző feladatok valamelyik szabálya alapján. Az a nyertes, aki utoljára tud lerakni korongpárt.
- b) 2-en játszanak. Előbb az egyik gyermek tesz le egy korongot, aztán a másik az előző feladatok valamelyik szabálya alapján, aztán cserélnek a sorrendben. Az a nyertes, aki utoljára tud lerakni korongot.
- c) 2-en vagy 3-an játszanak. Előbb az egyik gyermek tesz le három korongot, aztán a másik vízszintesen, vagy függőlegesen vagy átlósan egymás mellé, az előző feladatok valamelyik szabálya alapján. Az a nyertes, aki utoljára tud lerakni korongot.
- A játékhoz használhatjuk a tábla felét vagy negyedét is.

Pl. legyen a szabály: tegyünk le két korongot úgy, hogy az összegük 7 legyen. Az első gyerek letakarja az egymás mellett levő 2-es és 5-ös számokat. A következő az egymás mellett lévő 3-as és 4-es számot, és így tovább.

60 - 60 db

2	1	3	5	2	1	7	8	7	8	2	1	2	7	3	7	3	5
5	4	1	4	1	7	8	3	6	5	7	3	1	7	8	3	2	1
3	4	6	3	2	6	5	4	7	3	4	5	3	6	5	2	5	7
4	7	5	2	3	5	4	1	8	1	2	6	2	5	4	3	2	1
1	4	4	1	6	7	3	2	5	6	2	7	8	4	8	5	1	5
2	2	1	2	5	6	2	3	1	8	7	6	5	7	3	4	5	6
8	1	2	3	4	3	5	4	3	8	8	4	1	2	1	2	1	4
8	3	6	2	3	8	4	1	2	4	7	2	2	3	5	6	7	8
6	1	5	1	2	1	3	5	6	8	6	1	3	4	1	2	3	4
4	2	4	3	3	6	1	6	5	5	6	3	4	5	8	6	8	7
2	1	3	8	1	5	8	7	4	6	2	4	5	8	7	2	3	4
3	5	2	6	2	4	4	8	3	7	4	5	9	5	6	7	1	1
3	4	1	5	1	5	3	2	1	2	3	4	6	1	2	3	8	7
2	6	3	4	3	4	1	3	3	4	5	6	7	2	8	1	6	4
1	8	2	3	7	8	6	5	2	3	1	5	2	7	3	2	1	3
1	7	6	2	6	1	5	3	1	7	6	1	3	8	6	1	2	1
3	6	5	1	7	2	4	5	2	8	5	3	2	5	7	5	2	3
5	3	2	4	8	3	2	1	3	4	6	5	7	2	3	1	5	4

6. Válasszunk egy szabályt. Játsszunk egy közös próbajátékot.
A tanító indokolja a lépéseit.

7. Szervezzük meg a játékot. Alakítsunk két, három fős csoportokat.